

Šla sta potem viteza branitelj in rešitelj mesta od Škotskih vrat v Turške približevalne rove do Štubenskih vrat. Kamen v jarku med cesarskimi in Škotskimi vrati kazal je kraj, kjer je počival trudni in zdelani kralj. Ta sam na sebi malo vredni spominek, za Dunajčane pa velike zgodovinske važnosti, je izginil, ž njim tudi marsikaj drugega, ko je Napoleon I. že po sklenjenem miru meseca oktobra in novembra leta 1809. vse naredbe od Koroških, Štubenskih vrat noter do trdnjave na „Elendu“ odpraviti dal.

(Konec prihodnjič.)

Ozir po svetu.

Hiša za slepe v Lincu.

Naša Avstrija ima prav malo taci humaniternih zavodov, v katerih se izreja nesrečna mladina, ki je slepa ali mutasta. In vsi taki zavodi, kakor na primer, hiša za gluhoneme (mutce) v Gorici, hiša za slepe v Lincu, niso državne naprave ali javne dežele, ampak stvar so najbolj dobrotljivih ljudi.

Ker za slepe otroke ima Kranjska dežela nekoliko štipendij, s katerimi se pošiljajo v Linc (gornjo Avstrijo), zato vstrežemo morebiti nekaterim bralcem „Novic“, ako nekoliko opišemo Linški inštitut za slepe.

Ta zavod je privaten, se vzdržuje po dobrotnikih in pa po plačah, ki jih odrajujejo v ta zavod sprejeti slepi. Vodjo, ki je zmirom duhovnik, izvoli Linško škofijstvo, potrditi pa ga ima c. k. deželna vlada.

Redna učitelja sta 2, učiteljice so 3, poleg teh so pa tudi izredni učitelji za petje, orglje, citre, pletenje jerbacev itd. Nauki v 3 razredih so: krščanski nauk, branje, pisanje, slovnica (se ve da nemška), računanje, spisje, zemljepisje, prirodopisje, fizika, geometrija, petje, ročna dela (dekliška in deška) in telovadba.

Slepih moškega spôla je zdaj v tem zavodu 24, ženskega 18, skupaj 42; med njimi 7 do 14 let starih 24, 14 do 18 let starih 11, vsi drugi so stareji, eden je blizo 50 let star; — 24 je zakonskih otrok, 18 pa najdencev, — 31 jih je iz gornje Avstrije, 5 iz Kranjskega, 2 iz Koroškega, 2 iz Salcburškega, 1 iz Štajarskega in 1 iz Tirolskega, — vsi so katoličani.

Hrano imajo dobro, naprav za razveseljevanje tudi ne pogrešajo.

Kdor hoče v ta zavod sprejet biti, mora najmanj 6 let star biti, čez 14 let starega ne vzamejo nobenega, sicer mora biti zdrav in poduka zmožen. Vodstvo v Lincu jih sprejema. Letna plača za slepega znaša 105 gold. Obdržijo se 8 let, potem morajo domú.

Vreme in življenje v Kalabriji na Laškem.

Pismo Kranjca Kranjcu. *)

Predragi prijatelj! Jez vzamem peró v svojo desno roko, da Ti dam vedeti, kako se tukaj v Kalabriji godí. Želim, da Te zdravega in veselega dobí to moje pisanje, kakor sem jez zdrav, hvala bodi Bogu!

Vročina se je začela grozno huda, letina kaže lepo, pšenica je že pred enim mesecem bila v klasji, drevje pa je ocvelo že prve dni sušeca. Meseca avgusta pa ne bode ne enega lista zelenega od same vročine, ki je taka tukaj, da prav tla gori in jo človek komaj strpi.

*) To pismo je, kakor je omenil dopisnik „iz zgornjega Zemoná“ v zadnjih „Novicah“, došlo mu od prijatelja iz Moplunga v Kalabriji, kjer delajo železnico. Kalabrija je najjužnejši konec Italije, sila vroč. Pismo prostega delavca je zanimivo, zato naj gré po svetu. Vred.

Pa bi še vse prestal, ko ne bi imeli tako slabe vode in slabega zraka. Mislim, da zapustimo kmalu to železnico, pa jo odrinemo proti naši zdravi deželi domú. Mašina je že začela šuto na linijo vozit, tako, da do septembra ali pa oktobra meseca bode železnica gotova. Pasalo je že eno leto, kar smo proč od naše domovine, pa nisem še slišal maše brati in ne zvona k maši zvoniti. Dela se tukaj vsak dan, naj je praznik ali nedelja; tudi tukajšnji kmetje ne poznajo nobenega praznika, na dan sv. Telesa in vse praznike kopljejo in orjejo. Samo na dan sv. Katarine nobeden ne dela; to jim je velik praznik, ta dan si opanke sušijo, nosijo se sicer tako, da bi Fatur va-nje strelil, ker bi mislil, da so kosmat medved, kajti hlače in lajbelc imajo iz ovčjih kož, katerih dlaka je ven obrnjena; klobuk je en pošet visok; opanke imajo iz surove kože, pa tako, da le na prstih imajo malo kože, na peti nič.

Moplungo 6. maja 1878.

Kratkočasnica.

Jezikoslovka.

(Vsakemu svoje.)

Madjarski jezikoslovec: „Beseda ‚bolha‘ v našem jeziku ni naša domača, nego slovanska; tedaj smo dobili Madjarji bolhe od Slovanov.“

Slovanski jezikoslovec: „Istina; ali óno živalico, ki ima šest nóg, a lazi vendar po glavi,* imenujete s pravo madjarsko besedo tetii; — take živalice ste prinesli tedaj vi iz Azije sabo.“ —r—

Naši dopisi.

V Gorici 2. junija. — V mnogih vaséh po Lahih in Brdih so bile te dni posebne cerkveno-patriotične svečanosti o priliki, ko se je prebral cesarjev odgovor na znano vdanostno adreso. Odlično sijajna je bila ta slavnost pretekli četrtek (na vnebohod) v bližnji Podgori, ki je že nekako predmestje Goríško. V Podgori stanujeta eminentno avstrijski grajščak grof Iv. Lud. Attems in lastnik sloveče ondašnje papirnice, g. baron Ritter; v ostalem pa je Podgora zadnja slovenska vas proti Furlaniji. Že v sredo večer so pokali možnarji in se je odmeval njih grom celó po Gorici, koder je bilo tiho. Drugi dan so bili zvonik, trg pred crkvijo in papirnica okinčani z zastavami cesarskimi, avstrijskimi in slovenskimi. Slovesne maše, pri kateri so bili za častno stražo uniformirani gasilci Ritterjevi, udeležili so se občinsko starešinstvo, bar. Ritterjeva — dasi protestantovska — družina, — in vsi fabriški uradniki iz Stračic in Podgore. Po maši je prebral deželni poslanec in Podgorski starešina gosp. Andr. Kocijančič (grof Attems-ov oskrbnik) javno na trgu cesarjev odgovor z dotičnim pismom Primorskega c. kr. namestnika. Potem je bila svečana starešinstvena seja, v kateri se je vse to sprejelo v zapisnik. Poveljevala je slavnost muzična kapela Tržiška (Monfalkonska), ker Goríške ni bilo mogoče dobiti. Od vsega tega naša dva dnevniká „L' Isonzo“ in „Goriziano“ prav nič ne vesta. Kdo vé, ali jim je pa znana današnja proti-demonstracija?! Pravijo namreč, da je danes zjutraj „pri sa. križih“, vrh Podgorskega hriba, od koder je najlepši razgled na Gorico, vihrala velika — italijanska zastava s primernim velikoizdajnim napisom. Dvanajst let smo imeli v tem oziru mir — zdaj so začeli spet vganjati stare nor-

*) Pa ne po svoji.

Stavec.

čije!! — Najboljši odgovor takim demonstracijam je gotovo nekaj, kar je sklenil te dni naš deželni odbor na korist tistim občinam v Lahih, katere je 21. maja t. l. toča zadela. Zbrali so se bili 28. maja v Gradišči župani in posestniki poškojenih vasi v posvèt, kako bi se jim dalo pomagati. Sklenilo se je, prositi deželne in državne pomoči. Deželni odbor je po tem takem brž odmenil nesrečnim ljudém 6000 gld. za seme, in te kot posojilo; nadejati se je pa, da prihodnji dež. zbor ne bo tirjal povračila. — Mestno-starešinstvene volitve, ki so bile pretekli teden, naklonile so zmago (?) „Isonzo“-vi stranki. Večina volilcev pa se ni udeležila volitev in „Goriziano“ je le — pismo, v svojih predalih, nasprotoval „Isonzo“-u. Sicer pa so bili kandidatje v II. volilni skupini taki, da lahko vsaka stranka za-nje glasuje (prošt baron Codelli, državni poslanec Fr. grof Coronini, in okrožno-sodnijski svetovavec v pokoji, pl. Claricini). Prepir vedni — prav otročji prepir — med „Isonzo“-m in „Goriziano“-m je bil postal med volitvami hujši. Mikavno je to, da je Goriziano svojega nasprotnika moralno ubil s tem, da je priobčil strupen sestavek njegov od leta 1872. proti dvema kandidatoma, katera je „Is.“ letos vroče priporočal in s katerima je tudi zmogel. To sta gosp. prošt bar. Codelli in bogatin Strechel — tisti Strechel, ki je uni dan o volitvah za trgovsko zbornico sramotno padel. — Pretekle dni je bil v Gorici dvorni svetovavec g. dr. Lorenz z Dunaja in imel pogovore z mero-dajnimi osebami o zadevah kmetijske šole. Da bi se le ta stvar enkrat dognala do pravega konca!

Iz Tržaške okolice 1. junija (*Porečki biskup. Klunova aféra. Voltaireova svečanost. „Edinost“*.) Tudi mi smo imeli svoje „orientalno vprašanje“. Kedo bode Porečki biskup? Tisoč in tisočkrat smo slišali ponavljati to vprašanje. Koliko kandidatov se je imenovalo za stari Porečki sedež! Med temi kandidati so bili tudi taki, katerih imena so menda navlašč zatrobili med svet, da to ž njimi neke ljudi mamili: bila so neka imena v Gorici in celó v Ljubljani le — „lücken-büsser-ji.“ Nek stari posvetni pregovor pravi: „k stari ljubezni se človek rad povrača“. Tako je tudi tukaj. Prvi kandidat za Poreč je bil naš vrli mestni župnik gosp. Gl., in on bode — nadejamo se — v kratkem tudi imenovan za škofa. Preč gosp. Gl. bode gotovo mož na pravem mestu. Žalostno je, da se je stvar tako dolgo motala. — Ker o biskupu govorim, prihaja mi na misel Vaš prečastiti gosp. vladika Ivan Krizostom, o katerem ravno čitamo, da obiskuje te pa te kraje Ljubljanske škofije deleč sakrament sv. birme. In ker se rada misel misli pritakne, vsiluje se mi gospod Klunova zadeva. Bo li kaj kruha iz te moke, aline? Mogoče, da vse svetne in cerkvene oblasti v Avstriji in v Rimu niso zmožne rešiti — podelitve bornega beneficija. Še celó modri naši diplomatje so našli konec — orientalnemu vprašanju in prišli že skoraj do — kongresa, in vsa združena cerkvena in svetna modrost ne more razvozljati Klunove zadeve?! Stvar začenja že biti res interesantna. — Voltai-reova slavnost v našem Trstu pretekli četrtek je bila tedaj — fiaško. Ljudje so šli raji obedovat, nego poslušat neumne demonstrativne kvante naših „progres-sovcev“. Bog daj norcem pamet! — Naša „Edinost“ postane brž kone tednik. Bolje tako, ko da bi kak slovenski časnik poginil. — Pisal bodem še kedaj, če dovolite, Vašim „Novicam“ *) Stara ljubezen ne zveni.

Iz Vipave 2. junija. (Napad pri belem dnevu. Letina.) Žal mi je, da moram „Novicam“ le bolj

otožne dopise pošiljati. *) 31. dne u. m. je prodal nek Gočan par volov nasejmu v Ajdovščini. Vračajočem se proti domu okoli štirih popoldne z denarji (190 gold.) pridruži se neki človek; pogovarjaje se gresta dalje; ko se pa pot proti vasi Slapu zavije, neznanec udari Gočana z gorjačo tako močno po glavi, da se le-tá hipoma na tla zgrudi. Hudodelec ga denarja oropa ter meni pobegniti, a med tem časom si napadeni toliko zopet opomore, da tam bližnje ljudi na pomoč kliče, ki so napadnika dotekli. Hudo se jim je z nožem branil, ter vrgel denar od sebe, češ, da ga potem pustijo bežati. Naposled se jim je vendar posrečilo ga na tla podreti in zvezati ter ga prvo na Slap, od tam pa v sodnijo tirati. Pri zaslišanji je hudodelec zločinstvo koj obstal in celó ukazal v zapisnik vpisati grozilne besede: „Kedar pridem iz ječe, prvemu Vipavcu, ki ga dobim, trebuh razparam!“ — Hudodelec je neki domá iz vasi B. poleg Il. Bistrice, in je nedavno bil izpuščen iz zaporá. — Kaj pravite, dragi čitatelji „Novic“, ali ni to krvoločni ris v človeški podobi? Da! in tacih zverí je čedalje več. Gorjé naši deželi, ako se tako zlo za časa ne zabrani! Kdo pa je kriv te zverinske divjačnosti, ki zdaj tako pogosto tudi našo deželo zadeva? Odgovor je lahek: Premehko ravnanje s tolovaji po ječah. **) Kaj se je pa tolovaju dandanes v ječi bati? Nič! Palic ni, železja ne, jed pa ima veliko bolje kakor siromak kmet, ki se od ranega jutra do poznega večera mora truditi, da si prisluži kak sold za — polento, velikokrat čisto nezabeljeno, med tem ko si potepuh v ječi kruh in jedi izbira, ter se mu o raznih časih še z vinom streže, ter ga na sprehod vodi! „Humanität“ — kakor liberalci pravijo — je res lepa beseda — a humaniteta, ki se kazni vrednim hudodelcem skazuje, in na ta način mirne in poštene državljané vsakoršnim nevarnostim izpostavlja, taka humaniteta naj gre rakom žvižgat! — Zarod na trti, kakor tudi drugi poljski pridelki razen sadja dobro letino obetajo. Bog nam daj zdaj le suho in toplo vreme za srečno dozoritev.

Iz Preserja 2. junija. ***) — „Da se resnica prav spozná, je treba čuti dva zvoná“, to so „Novice“ že večkrat trdile, zato jim pošiljam te vrstice. Res je, da nas veseli, da je bil izvoljen g. J. Borštnik za odbornika v odbor za obdelovanje močvirja. On je mož, ki ima za to vse potrebne lastnosti, in le želeti bi bilo, da bi bili i drugi vsi odborniki tako večí v tej stroki, kakor je g. Borštnik. Nikakor pa nismo in ne moremo biti zadovoljni z izvolitvijo njegovega namestnika Andreja Petelina, o čegar „precejšnji priljubljenosti“ v naši okolici bi se lahko kaj več povedalo. Ker je pa bolje, da se umazano perilo domá opere, zato to opustimo. Le to še rečemo, da nam ne gre v glavo, kako je g. Borštnik mogel tega moža svojim volilcem tako gorko priporočati, med tem, ko šteje Borovnica z okolico dosti mož, ki mah in njega obdelo-

*) Ko je bil ta dopis že natisnen, prejeli smo od gosp. H. U. iz S. dopis, ki vse potrjuje, o čemur pričujoči dopis poroča z dostavkom, da je hudodelcu Janez Vinčič imé, oropani gospodar pa je bil Fr. Jamšek iz Goč.

**) To isto potrjuje predsednik c. k. Moravske višje sodnije z okrožnico, ki jo je nedavno razposlal c. k. sodnijam z opomnjo, naj s hudodelci v zaporih ne ravnaajo tako mehko-srčno (milde), da se namen kazni popolno v nemar pušča. Skrajni čas je res, da ta opomin povsod resnica postane!

Vred.

***) Izpustivši ostalo, kar ne spada ravno „ad rem“, tudi v tem slučaju zvesti ostajamo svojemu géslu „dveh zvonóv“

Vred.

*) Jako drago nam bode.

Vred.

vanje bolje poznajo kakor Andrej Petelin. Vsaj je g. Borštniku menda dobro znano, da pri volitvi naj se gleda na sposobnost, a ne na prijateljstvo, česar se je pri svoji izvolitvi sam najbolje prepričal. Ker nam je povsod le za resnico, zato smo hoteli to povedati.

Pravi Preserčan.

Iz Ljubljane. — Naš poslanec grof Hohenwart je v seji Dunajske zbornice poslancev 29. maja, ko je šlo za najvažnejšo točko nove pogodbe z Ogersko, tako klasično izvrstno govoril, da je govor njegov naredil v zbornici in zunaj nje velikansk vtisek. Zato vsi časniki, katerim je mar za blagor Habsburške monarhije, ponatiskujejo celi govor grofa Hohenwarta in ga ponatisnemo tudi mi drugi pot. Dokler ne pridejo taki možje, kakor je grof Hohenwart, na krmilo Avstrijske vlade, hirala bo Avstrija po nesrečnem dualizmu, ki je zdaj zopet za 10 let gotov, če se morebiti ne bo Magjarom poljubilo, ga zavreči pri prvi dobri priliki in tako popolno se ločiti od Avstrije, da jim le cesar Avstrijski ostane kralj Ogerski. Iz govorov, ki smo jih slišali v tej zborovi seji iz ust kolovodje ustavoverske stranke dr. Herbst in družih njemu podobnih liberalcev, se je razvidelo, da tudi poštenjši ustavoverci priznajo nesrečo dualistične sisteme. Prav hvaležni smo pa še posebno ustavovernemu poslancu dr. Sturm, ki je naivno ali predrzno pa kar naravnost povedal, zakaj je ustavoverska stranka tako glasno in neprenehoma slavo pela dualizmu. Ne, da bi bil dualizem okrepčal moč države, ne, da bi bil ljudstva njena zadovolnejša naredil, — ne, ne, vsega tega ne, nam — je rekel dr. Sturm — je dualizem zato po volji, ker sta gospodstvo naše stranke in pa strankarsko ministerstvo nasledka dualizma. To so dr. Sturm, „Lichtseiten“ dualizma, al naš grof Hohenwart je dokazal, da te „Lichtseiten“ so „Schatten-seiten“ za državo, dinastijo in narode Avstrijske. Jako važen in spomina vreden je grof Hohenwartov govor tudi o tem, da je rekel, da „noče umirajočemu ministerstvu zadnjih ur življenja njegovega greniti“. Grof Hohenwart z vso državno-pravno stranko in celó mnogi ustavoverci so glasovali zoper predlog odsekov manjšine in vlade, ki naklada Avstriji (čujte!) novih bremen, al žalibog, padli so s 122 glasovi proti nasprotnimi 165, s katerimi so glasovali vsi ministri, Poljaki in drugi, izmed Kranjskih poslancev pa vladni: Dežman, Hotschewar, vitez Langer, dr. Suppan, grof Thurn. Nasproti so s Hohenwartom glasovali: grof Barbo, Herman, Nabergoj, Pfeifer, dr. Vošnjak, dr. Kleič, dr. Pražak in vsi poslanci, državopravne stranke, pa tudi grof Coronini, baron Kellersperg in drugi, celó dr. Herbst in Giskra. Ona petorica Kranjska se tedaj, naj velja kar hoče, drži načela, ki ga je dr. Sturm svetu v tej seji tako odkritosrčno razodel. Hvala mu!

— (Iz seje družbe kmetijske 2. junija), v kateri zraven 10 gosp. odbornikov sta bila pričujoča gospoda zastopnika sl. deželne vlade in sl. dež. odbora pl. Fladung in vitez dr. Kaltenegger, se je pod predsedstvom gosp. barona Wurzbacha razpravljalo mnogo predmetov. — Najprej se je obravnaval dopis sl. ministerstva kmetijstva od 3. dne p. m., kateri državno podporo za letošnje leto določuje tako-le: za nakup Ugoviških ovnov 150 gold., — za nakup semena svilnih črvičev 100 gld., — za nakup Ruskega lanu in sadjerejo 350 gold., — za nakup plemenskih bikov Muriškega in Belanskega rodú, za vodnjake, mlekarstvo in za premije pri razstavah skupaj 2400 gold., — za premije pri gozdarstvu 500 gold. in premije zboljšanih senožet in planinskega gospodarstva

500 gold. Denar za nekatere teh predmetov je ministerstvo po deželni vladi brž izplačati dalo družbi kmetijski, o tistih podporah pa, ki so skupno namenjene mnogim predmetom, je ministerstvo ukazalo subvencijskemu odboru, naj poroča, kako misli dotično subvencijo razdeliti po posameznih razdelkih. In o tem se je razpravljalo v današnji seji. — Krajnemu šolskemu svetu v Podvelbu na Notranjskem sta se na njegovo prošnjo podelila dva Porentova panjova in pa 5 gold. za nakup čebel v namen šolskega poduka. — Po nasvetu podružnice Bohinjske Bistrice se dovoli, da Balantin Rozman v Nemških Rovtah sme sila težkega in hudega bika, ki ga za pleme ima že blizo 2 leti, mesarju prodati. — Vodnjak, ki ga je napravilo županstvo v Britofu, se more še enkrat preiskavati, predno se izplača druga polovica državne podpore, ter se za to naprosi gosp. nadinženir Pile v Postojni. — Gosp. odborniku Seunigu se je izrekla topla zahvala za vpešni trud pri zadnjem nakupu 15 Muriških goved, ki so se na Štajarskem kupila za 2085 gld., po živahni dražbi v Ljubljani pa prodala za 1516 gld. — Velike koprive, ki jih je družbi poslal gosp. Reif iz Prage, je odbor izročil gosp. Skaletu, da jih vsadi na družbenem vrtu na Poljanah; preja iz teh kopriv pa je res tako lična in bela, da je svili podobna. — O novi gozdni postavi, ki jo je c. k. ministerstvo kmetijstva poslalo družbi, je gosp. odbornik Salzer naznanil, da se bode o tej postavi posvetoval prihodnji občni zbor Kranjsko-primorske gozdarske družbe in potem poročilo poslalo kmetijskemu odboru, kar se je radostno na znanje vzelo.

— V pisarni družbe kmetijske so se te dni iz hrastovih kokonov, ki smo jih dobili iz Štajarskega, izlegli jako lepi in veliki metulji, katerih one že jajčica ležejo. Kogar ta živalica zanimiva, naj jo pride v pisarnico gledat, kjer tudi brezplačno jajčica dobi za daljo izrejo hrastovcev.

— (Iz seje deželnega odbora 1. junija.) Za svojega zastopnika v glavnem odboru za obdelovanje Ljubljanskega močvirja je deželni odbor izvolil c. k. stavbenega svetnika gosp. Franca Potočnika. — Dalje je odbor pritrdil predlogom dotičnih pomnoženih krajnih in okrajnih šolskih svetov, da se Franc Avser definitivno potrdi v učiteljski službi na enorazredni ljudski šoli na Bohinjski Beli, Jožef Potokar pa v službi vodje in nadučitelja na trirazredni ljudski šoli v Mokronogu. — Pogorelcem Tenetiškim je deželni odbor dovolil 400 gold. podpore iz deželnega zaklada. — S Tržaškim mestnim magistratom se je dež. odbor zedinil o načinu in pogojih, da se v Tržaški porodišnici rojeni Kranjski najdenci ne bodo za več let sprejemali na račun dežele Kranjske v Tržaško najdenišnico, ampak da se bodo z nezakonskimi materami vred 12. dan po porodu pošiljali na Kranjsko, — tje, kjer imajo matere domovinsko pravico. O istem načinu pogaja se zdaj deželni odbor Kranjski tudi z deželnim odborom Dunajskim.

— Veliko senzacijo je tukaj in na Notranjskem izbudila novica, da je dr. Razpet, veliko let delavni c. k. okrajni zdravnik v Postojni, iz „službenih ozir“ prestavljen v Litijo, — bralcem „Novic“ iz zadnjih deželozbornih volitev glasoviti dr. Eržen pa iz Litije v Postojno. Komú tu velja prislovica: „amoveatur ut promoveatur“, pač ni težka uganka, kdor pozna razmere fizikata Postojnskega in Litijskega.

— Za binkoštno praznike gredó znižano ceno posebni železnični vlaki na Dunaj in z Dunaja v Ljubljano, Postojno, Reko, Trst in Benedke. Binkoštni pondeljek gre ob 10. uri dopoldne iz Ljubljane še poseben vlak v Postojno, kjer se slavna jama odpre ob

3. uri popoldne in odprta ostane do 6. ure. Ta vlak pride iz Postojne ob 9. uri v Ljubljano nazaj.

— Naš velečenjeni rojak gosp. J. Nolli je iz Zagreba došel pretekli teden v Ljubljano in ostane tu tako dolgo, da nastopi častni engagement pri veliki operi v Milanu.

— Narodnim muzikalnim krogom dobroznani gosp. Anton Heidrich je po dolgi pljučni bolezni umrl 4. dne t. m. Jutri popoldne ob 5. uri je pogreb njegov.

— Na „Cerkveni Glasbenik“ se je oglasilo, kakor vredništvo poroča, že mnogo naročnikov. Vsaj tudi zasluži zdatne podpore.

— (*Panorama pl. Petagna z 180 steklenimi fotografijami*) različnih dežel, mest, slapov in družega več, ki jih vidimo zdaj drugi pot v Ljubljani, je jako zanimiva vsacemu, kdor v velikih in ličnih slikah želi videti imenitne kraje svetá. Nekatero predstavo so res tako lepe, da se jih človek ne more dosti nagledati, zato naj nihče in tudi šolska mladina ne zamudi gledati ta optično-mehanični kabinet Petagnov, ki je za majhno vstopnino 20 soldov razpostavljen v nekdanji Lercherjevi štacuni na velikem trgu. Le nekaj je, česar pogrešamo, in to je, da so napisali krajev, mest itd. le v Francoskem jeziku in da se nekateri na oglednem steklu težko beró. Ker menda ta razstava ne ostane dolgo tukaj, naj se podviza z ogledom vsak, kogar zanimajo prave podobe svetá.

— (*Sokolskega izleta na Rožnik*) se je zadnjo nedeljo vdeležilo le malo društvenikov v obleki, tem več pa drugih ljudi, ker je bilo vreme lepo. Videti je bilo celó dva žandarja, pa vendar ni bilo nobenega pretepa. Za večer namenjeno „besedo“ na čitalničnem vrtu in predstava sokolov je bil dež zamočil, pa je bila veselica vendar živahna.

— („*Brencelj*“ št. 9. in 10.) ima zopet obilno dobrega šaljivega in zabavljivega blaga v besedi in podobi, ter kaže, da, čeravno že več let izhaja, se vendar ne stara. Na zadnji strani kaže v dveh podobah nasledek „kulturkampfa“ na Pruskem, ki je ta, da zdaj po cesarji streljajo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Nova pogodba z Ogrji je gotova. S 43 glasovi večine je zbornica poslancev sprejela najvažnejšo točko pogodbe — davkovsko povračilo — tako, kakor ste jo vlada Dunajska in Ogerska načrtali. Vse druge točke se bodo gladkorešile. Najživahnejši boj je bil 29. maja o gori navedeni točki. Zanimivo je bilo to, da ta dan sta dr. Herbst in grof Hohenwart, sicer si načelna nasprotnika, bila edina, vsak se ve da z drugimi razlogi, zoper vladni predlog.

Grof Hohenwarth je začel svoj govor s tem, da je rekel, da pogodba z Ogrji ne ugaja ne najponižnejšim zahtevam; ne v Avstriji ne na Ogerskem ni nikogar, kateremu bi ta pogodba po volji bila. Še celó možje, ki so zmiraj z vlado vlekli, so tako govorili zoper ministerstvo, da zdaj opoziciji ne ostane skoro nič. Mi bi se še ne vstrašili denarnih žrtev, ako bi ž njimi le moglo se kaj dobrega doseči za cesarstvo, al vse nevarnosti, kar jih je zdaj, naj se nepremenjene prenesó v novo dôbo. Že leta 1867. so rekli, da je mera tega, kar se je Ogrom dalo, polna, zdaj pa nas hočejo zapeljati zopet za 10 let! „Domoljubje prepričanja“ se po takem umakne „domoljubu strahu“! Saj vidimo, za koliko na slabjem smo za letom 1867. Obupno se borite obe polovici cesarstva za svoj ob-

stanek. Pogodba, ki se ima zdaj skleniti, ni sporazumljenje dveh za eno reč vnetih prijateljev, ampak ona je pogodba dveh nasprotnih si sovražnikov. Mi na desni strani pač nismo pričakovali družega, saj že davno vemo, kam bo peljala kratkovidna politika. Takrat, ko je pogodbi pretekel obrok, polenili so se in djali roke križem, zato je bila vsa ta reč že izprva izgubljena. Ne en del cesarstva — oba sta preobložena po sistemi leta 1867. ustanovljeni. Po tej sistemi propada blagostanje narodov. Tega niso znali, da bi bile Ogrom složnim se nasproti postavili složne dežele naše polovice cesarstva; naša krivda je tudi, da so Magjari premogočni postali. Da! še celó v Pešto so šli z Dunaja prosit Ogre, da bi se vteknili v naše zadeve. Kdo bo o takih razmerah metal kamenje po Ogrih? Saj jim je bilo lahko pozabiti, da za vse, kar so in kar imajo, se imajo zahvaliti nam. Le neomajljivi zvestobi narodov do cesarske rodovine se je zahvaliti, da zavoljo tega, ker se pravica ni spoštovala, se niso pokazale težnje, ki bi bile hotele raznesti državo... Avstrija bo mogla klubovanje Magjarov podreti le, če bo postavljena na svobodni, pa tudi zgodovinski podlagi Nesrečna sistema od leta 1867. je zakrivala politično našo slabost, in vničuje vsak gospodarski napredek. Kar se pa tiče žuganja z unanjimi nevarnostmi, naj bi Ogerska stopila na našo stran s ponosnim nekdanjim „junaštvom“. Al Ogerska je porabila našo zadrego za to, da bi jej več privolili. Zdej pa, ko imajo prebivalci tako že bremen čez glavo, se nova ne smejo nakladati za Ogersko!!

— Dualistični bankovci, na eni strani z nemško, na drugi z magjarsko besedo, se že tiskajo. Tedaj le Nemec in Magjar velja v Avstrijski državi!

Hrvaško. Iz Karlovca. — Strašen požar je pokončal 42 hiš in vojno kosarno. Presvitli cesar je pogorelcem nemudoma poslal 2000 gold.

Nemčija. Iz Berolina. — Stari cesar Viljem je bil 2. dne t. m. zopet v smrtni nevarnosti, ko se je v kočiji ob 2. popoldne peljal „pod lipami“. Z okna neke bližnje hiše je dvakrat na-nj strelil nek dr. Nobiling in mu 32 šreteljnov zagnal v levo lice in levo roko. Krvavega in strahu onemoglega so pripeljali domu. Zdravniki poročajo, da se za zdaj ni treba bati hudih nasledkov. Oni hudodelec spada v tisto bando socijalistov, ki jih je rodil brezverskiliberalizem današnjih dni, ki je tudi oče glasovitega „kulturkampfa“, kateri je iz Pruskega se razširil po svetu! Ko je hudeca preiskovalni sodnik vprašal, zakaj je cesarja napadel? je odgovoril: „to je moja reč; za menoj bodo še drugi prišli.“

O Rusko-Turških zadevah. Kongres je zdaj gotov in bode — če najnovejše dogodbe v Berlinu ne ustavijo diplomatske ure — 13. dne t. m. Tudi grof Andrassy bo šel h kongresu, ker se dogodbe na jugu dotikajo eminentno Avstrijskih interesov. Pa zakaj? Zato, ker se po pogodbah sv. Štefanskim okrepeča slavjanski element na jugu. Se ve, da gre Magjaru Andrassyu v prvi vrsti za to, da se Slovani še dalje pritiskajo ob steno. Je pa li to dobro za Avstrijo ali ne, bo kazala prihodnost. Sicer pa grof Andrassy na kongresu ne bo godel na prve gosli, ker te ima v rokah Rusija.

Žitna cena

v Ljubljani 1. junija 1878.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 9 fl. 10. — banaška 10 fl. 5. — turšice 6 fl. 20. soršice 6 fl. 80. — rži 6 fl. 34. — ječmena 5 fl. 63. — prosa 7 fl. 3. — ajde 5 fl. 85. — ovsa 3 fl. 25. — Krompir 2 fl. 50 kr. 100 kilogramov.